

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 106/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., t. č. vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 28 T 63/2010 zo 17. januára 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ako aj uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 Tos 10/2011 z 8. februára 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2011 doručená sťažnosť M. B., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 T 63/2010 zo 17. januára 2011 (ďalej aj „uznesenie zo 17. januára 2011“) a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ako aj uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 10/2011 z 8. februára 2011 (ďalej len „uznesenie z 8. februára 2011“) a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ doručil 17. januára 2011 okresnému súd žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú tento súd uznesením sp. zn. 28 T 63/2010 vydaným v ten istý deň zamietol ako nedôvodnú. Okresný súd sa pri rozhodovaní v uvedenej veci podľa sťažovateľa *„opieral o dovtedy vykazovanú dôkaznú situáciu, avšak plne odignoroval postup OČTK a súdov od 03. 12. 2009 k dnešnému dňu t. j. podaniu sťažnosti“*.

Dňa 7. marca 2005 bolo na sťažovateľa podané trestné oznámenie pre trestný čin zneužívania jeho maloletej dcéry za obdobie rokov 2003 – 2005, ktoré bolo prijaté mjr. Ing. P. M. Konanie v tejto veci vedené pod ČVS: ORP-219/1-OVK-21-2005 bolo Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Žilina (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) uznesením právoplatne zastavené 7. júna 2005 z toho dôvodu, že skutok sa nestal. Okresné riaditeľstvo uznesením z 3. decembra 2009 vznieslo proti sťažovateľovi obvinenie pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona *„na redukovanej skutk. podstate a základe z roku 2005“*. Uvedeného skutku sa mal sťažovateľ dopúšťať v období rokov 2003 – 2009.

Okresná prokuratúra Žilina (ďalej len „okresná prokuratúra“) prijala 30. októbra 2009 anonymné trestné oznámenie pre spáchanie zločinu sexuálneho zneužívania smerujúce proti sťažovateľovi. Konanie v predmetnej veci dozorovala Mgr. B. M., manželka mjr. Ing. P. M. Sťažovateľ v sťažnosti poukázal na to, že zákon nepripúšťa *„rodinné vyšetrovanie skutkov osobami, ktoré pracujú v OČTK a na rovnakom prípade“*, pričom v danom prípade *„tento stav vznikol už 30. 10. 2009 a tým, že ho odstupovala mgr. M. z OP Žilina sp. zn. 2 Pv 1171/2009 bolo vopred dohodnuté, že tento skutok (duplicitne posudzovaný bez podania*

mimoriadneho opravného prostriedku) bude vyšetřovat' osoba blízka mjr. M. k osobe mjr. Ing. P. M.“.

Podľa sťažovateľa judikatúra Európskeho súdneho dvora procesný postup orgánov činných v trestnom konaní „*za takéhoto procesného obsadenia osôb blízkych v zmysle § 116 OZ*“, k akému došlo aj v jeho veci, považuje za porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

Sťažovateľ svoju väzbu považuje za nezákonnú, pretože mu vyšetrovateľ, prokurátorka aj sudca pre prípravné konanie „*vedome zatajili nezákonnosť dôkazného materiálu, ktorý bol (mal byť) predložený k rozhodovaniu*“ o návrhu na jeho vzatie do väzby. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní, ako aj súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci počas priebehu konania deklarovali existenciu dôkazu, ktorý rozhodol o jeho vzatí do väzby, ktorým mala byť VHS kazeta zachytávajúca výpoveď maloletej. Podľa sťažovateľa „*neexistuje prepis VHS kazety, lebo neexistuje zvuková stopa záznamu na VHS kazete*“, a táto skutočnosť mu bola zamlčaná aj okresným súdom v rámci predbežného prerokovania jeho obžaloby, čím došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu. Procesné pochybenia, ku ktorým v uvedenom konaní došlo, podľa sťažovateľa nikto „*nerevidoval*“, a to ani v konaní o jeho žiadosti o prepustenie na slobodu zo 17. januára 2011.

Proti uzneseniu okresného súdu zo 17. januára 2011 podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil „*procesne, skutkovo*“ a zároveň tým, že sa na kriminalizovaní jeho osoby podieľa „*súita komunistických kádrov, ktorá rodinným frontálnym útokom sa snaží všetkými nečestnými a nezákonnými spôsobmi*“ privodiť mu ťažkú ujmu.

Krajský súd 8. februára 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 10/2011 sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zo 17. januára 2011 zamietol ako nedôvodnú. Následne sťažovateľ v súvislosti s postupom krajského súdu v uvedenom konaní uviedol, že tento súd „*nerevidoval svoj pochybný postup zo dňa 10. 05. 2010 pod sp. zn. 3 Tos/44/2010-327, ktorým svojvoľne a v rozpore so zákonom zmenil uznesenie Okresného*

súdu Žilina zo dňa 29. 04. 2010, sp. zn. 28 T 63/2010, ktorým ma súd prepustil na slobodu. Krajský súd Žilina neaplikoval ustanovenie § 195 ods. 1 Tr. poriadku a nevrátil vec okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Namiesto toho mylne konal v intenciách ustanovenia § 238 ods. 3 Tr. por. a zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že ma ponechal vo väzbe. Samozrejme, že tento súd úmyselne previdel tie nezákonnosti, ktoré v tejto sťažnosti popisujem. Dokonca som nepodal ani žiadosť o prepustenie z väzby tak, ako to krajský súd konštatuje, pretože o väzbe rozhodoval okresný súd na podklade ex-offo povinnosti prednostne po podaní obžaloby rozhodnúť o trvaní väzby u mojej osoby, aby sa väzba neopierala o obžalobu.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením okresného súdu zo 17. januára 2011 a uznesením krajského súdu z 8. februára 2011, ako aj postupom predchádzajúcim ich vydaniu došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 dohovoru, a zároveň zruší uznesenie okresného súdu zo 17. januára 2011 a prikáže okresnému súdu, aby ho neodkladne prepustil z väzby.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ namietal v sťažnosti porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 dohovoru uznesením okresného súdu zo 17. januára 2011 a uznesením krajského súdu z 8. februára 2011, ako aj postupom predchádzajúcim ich vydaniu. K porušeniu ním označených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že

- dozor v predmetnej veci vykonávala prokurátorka, ktorá mala byť podľa sťažovateľa vylúčená,
- predložený dôkazný materiál vo veci je nezákonný,
- krajský súd nerevidoval svoj postup pri rozhodovaní o jeho predchádzajúcej žiadosti o prepustenie na slobodu,
- krajský súd procesné pochybenia okresného súdu a orgánov činných v trestnom konaní úmyselne „previdel“,
- krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatuje, že podal žiadosť o prepustenie na slobodu, jeho väzba však bola preskúmaná v súvislosti s podaním obžaloby proti nemu, a nie na základe ním podanej žiadosti.

II.A K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa uznesením okresného súdu zo 17. januára 2011 a jemu predchádzajúcim postupom

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku obvinený sa môže od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného poriadku sú všetky orgány činné v trestnom konaní a súd povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 238 ods. 1 Trestného poriadku podanú obžalobu, ako aj návrh na dohodu o vine a treste predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytujú spoľahlivý podklad, najmä preverí, či prípravné konanie, ktoré im predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejednať. Podľa § 243 ods. 2 Trestného poriadku pri predbežnom prejednaní obžaloby preskúma súd obžalobu a zákonnosť dôkazného materiálu.

Podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku po predbežnom prejednaní obžaloby súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku sa prieskumná právomoc odvolacieho súdu vzťahuje nielen na zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ale aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok tiež pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd konajúci v trestnej veci sťažovateľa po podaní obžaloby, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania. Sťažovateľ teda realizáciou svojho práva na obhajobu v priebehu trestného konania vedeného proti nemu má možnosť účinným spôsobom namietať porušenie svojich v sťažnosti označených práv pred všeobecným súdom, a preto ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.B K namietanému porušeniu sťažovateľových práv uznesením krajského súdu z 8. februára 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Krajský súd uznesením z 8. februára 2011 rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zo 17. januára 2011. Sťažovateľ v sťažnosti namietať, že krajský súd neopravil svoje predchádzajúce rozhodnutie, ktorým rozhodoval o zákonnosti jeho väzby (z obsahu sťažnosti vyplýva, že spomínaným rozhodnutím krajský súd zmenil rozhodnutie okresného súdu, ktorým sťažovateľa prepustil na slobodu, pozn.), úmyselne

prehliadol procesné pochybenia okresného súdu a orgánov činných v trestnom konaní v predmetnom konaní uvedené v tejto sťažnosti a v uznesení z 8. februára 2011 krajský súd nesprávne uviedol, že sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie na slobodu ako dôvod preskúmania zákonnosti jeho väzby.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Argument sťažovateľa týkajúci sa nerevidovania predchádzajúceho rozhodnutia krajského súdu o zákonnosti väzby sťažovateľa, t. j. nenaplnenie očakávaní sťažovateľa pri rozhodovaní o zákonnosti jeho väzby však nemožno považovať za taký, ktorý by mohol mať akúkoľvek relevanciu z hľadiska preskúmania zákonnosti a ústavnosti napadnutého uznesenia krajského súdu z 8. februára 2011. Skutočnosť, že krajský súd v uznesení z 8. februára 2011 nesprávne uviedol dôvod preskúmania zákonnosti väzby sťažovateľa, možno považovať len za formálny nedostatok, ktorý však z hľadiska materiálnej ochrany práva sťažovateľa nemohol spôsobiť žiadne porušenie ním označených práv.

V súvislosti s ďalšou v sťažnosti uvedenou argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa skutočností, že v prípravnom konaní vec dozorovala prokurátorka, ktorá mala byť v konaní podľa neho vylúčená, a dôkazný materiál v konaní predložený je nezákonný, ústavný súd poznamenáva, že tieto argumenty môže sťažovateľ uplatniť i naďalej v konaní vo veci samej pred okresným súdom, ako aj následne prostredníctvom riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Tieto argumenty nemajú relevantnú súvislosť

vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu z 8. februára 2011, ktorým sa rozhodovalo o zákonnosti väzby sťažovateľa.

S ohľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v tejto časti možno považovať za zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2011